

Haziran 2021

Dünya Lif Pamuk Verileri (bin ton)

	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21 ¹	2021/22 ²	Değişim ³ (%)
Alan (bin ha)	33.284	33.162	34.563	32.195	33.325	3,5
Verim (kg/ha)	810	783	756	756	765	1,2
Üretim	26.957	25.961	26.145	24.325	25.481	4,8
Tüketim	26.417	25.887	22.751	24.814	25.330	2,1
Bitiş Stokları	19.326	19.318	22.355	21.870	22.021	0,7
İthalat	9.041	9.221	8.683	9.838	10.014	1,8
İhracat	9.138	9.299	9.029	9.838	10.014	1,8

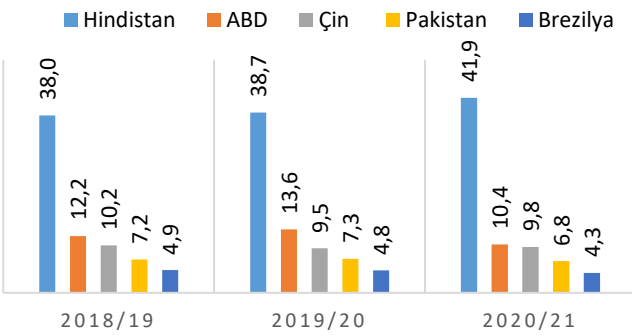
Kaynak: International Cotton Advisory Committee (ICAC), Country Online, May 17, 2021, ¹Tahmin, ²Öngörü, ³Son iki sezonun değişimidir.

2020/21 sezonunda, dünya pamuk ekim alanları ve üretiminin %7 oranında azaldığı tahmin edilmektedir. Covid-19 salgınından dolayı dünyada alınan önlem ve sınırlamalar sonucu 2019/20 sezonunda küresel pamuk tüketim ve ticaretinin azaldığı, stokların arttığı gözlenmiştir. 2019/20 sezonunun sonunda toparlanma belirtileri veren pamuk piyasalarında, 2020/21 sezonu için küresel üretim tahmini 24,3 milyon ton, tüketim tahmini 24,8 milyon tondur. Sezonun 21,9 milyon ton stok ile kapanacağı tahmin edilmektedir. Pamuk fiyatları için uluslararası referans olan Cotlook A Endeksi, bir önceki sezon 71,33 US

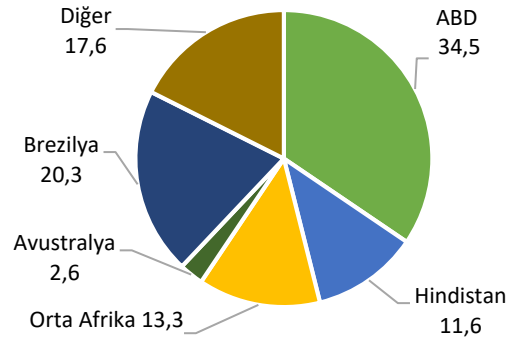
sent/pound olarak gerçekleşmişken tahminler istikrarlı bir şekilde artan fiyatların 2020/21 sezonu sonunda ortalama 80 US sent/pound olacağı yönündedir. Cotlook A Endeksi lif pamuk fiyatları 2019/20 sezonunda ortalama 1,57 \$/kg (9,70 TL/kg) iken, 2020/21 sezonunun ilk 10 ayında ortalama 1,82 \$/kg (14,04 TL/kg) olarak gerçekleşmiştir.

2021/22 sezonu ilk öngörülerine göre dünyada bir önceki sezon artan pamuk fiyatları ile bağlantılı olarak pamuk ekim alanlarının %3,5, üretiminin ise verimdeki artışla beraber yaklaşık %4,7 oranında artacağı beklenmektedir.

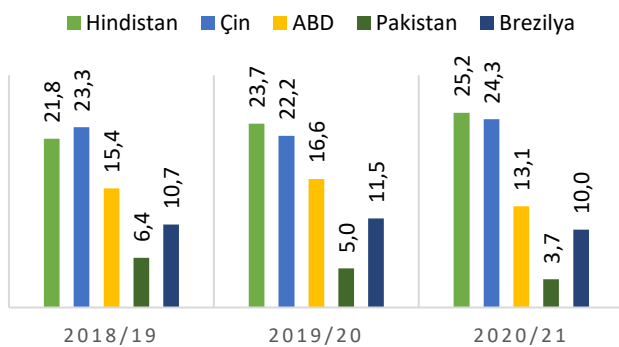
Pamuk ekim alanında önemli ülkeler (%)

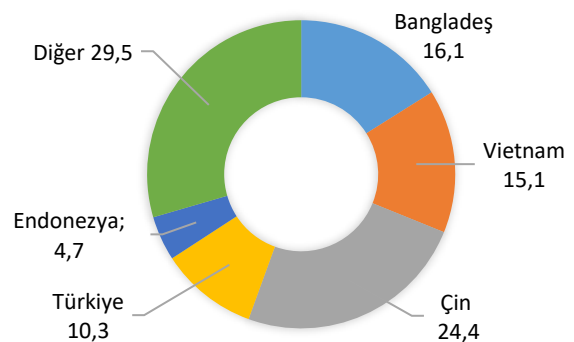
Ülkelere göre dünya pamuk ihracatı (2020/21, %)

Pamuk üretiminde önemli ülkeler (%)

Ülkelere göre dünya pamuk ithalatı (2020/21, %)

Uluslararası Pamuk Danışma Kurulu (ICAC)'nın 2020/21 sezonu tahminlerine göre pamuk üretiminde uzun dönem lideri olan 7 ülke (Hindistan, Çin, ABD, Brezilya, Pakistan, Türkiye, Özbekistan) küresel pamuk ekim alanlarının yaklaşık %77'sini, üretiminin %83'ünü oluşturmuştur. Dünyada tüketilen pamuğun yaklaşık %82'sini Çin, Hindistan, Pakistan, Türkiye, Vietnam ve Bangladeş kullanmıştır. Tekstil ve hazır giyim sanayisi gelişmiş olan bu ülkeler aynı zamanda güçlü birer pamuk ithalatçısı durumunda olup dünyada ithal edilen toplam pamuğun

%82'sini ithal etmişlerdir. Bangladeş, Endonezya ve Vietnam neredeyse hiç pamuk üretmemesine rağmen tekstil ve hazır giyim sektörlerinin gelişmiş olması nedeniyle ithalat ve tüketimde önemli ülkelerdir. Küresel pamuk ihracatının yaklaşık %83'ü beş ülke tarafından yapılırken ihracatta en büyük payı %35 ile ABD almaktadır. Bitiş stoklarının %41'inin Çin'de bulunduğu daha sonra Hindistan, Brezilya, Türkiye, Pakistan ve ABD'nin geldiği belirtilmiştir.

Türkiye Lif Pamuk Verileri (bin ton)

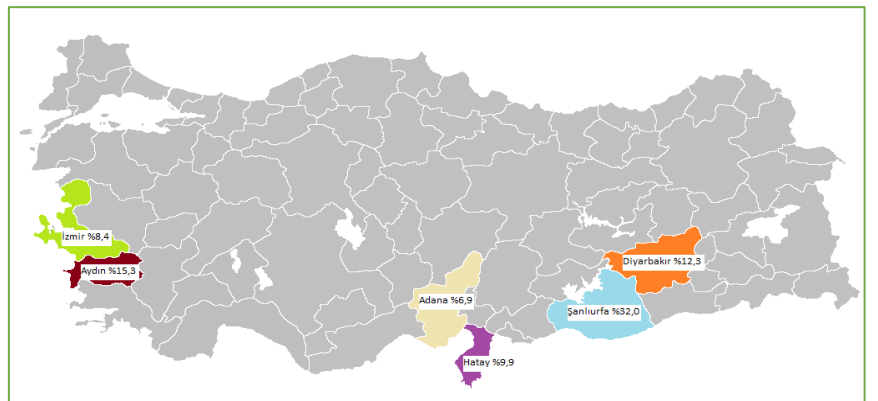
	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	Değişim ² (%)
Alan (1000 ha)	434	416	502	519	478	-7,9
Verim (kg/ha)	1.700	1.820	1.760	1.880	1.700	-9,6
Üretim	738	756	882	977	814	-16,7
Tüketim ⁴	1.490	1.445	1.596	1.583	1.474	-6,9
Bitiş Stokları ¹	934	973	1.064	1.115	1.373	23,1
İthalat ³	918	801	876	762	996	30,7
İhracat ³	50	73	71	105	78	-25,7

Kaynak: TÜİK, ¹ICAC, Country Online, May 17, 2021. ²Son iki sezonun değişimini göstermektedir. ³İthalat ve ihracat miktarları hesaplanırken 520100100000; Pamuk; hidrofil/ağartılmış (kardesiz, penyesiz) ve 520100900000; Pamuk; diğerleri (kardesiz, penyesiz) GTİP kodları kullanılmıştır. ⁴TEPGE hesaplamaları. Piyasa dönemi: 1 Ağustos-31 Temmuz

Pamuk ekim alanları; Türkiye'de 2020/21 sezonunda pamuk ekim alanları bir önceki sezona göre %25 oranında azalarak son 30 yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. 23 ilde toplam 359 bin ha alanda pamuk ekimi yapılmış olup pamuk ekim alanlarının %86'sı Şanlıurfa, Diyarbakır, Aydın, Hatay, Adana ve İzmir illerinde bulunmaktadır. Türkiye kütlü pamuk verimi ortalaması 494 kg/da, lif verimi ise 183 kg/da'dır.

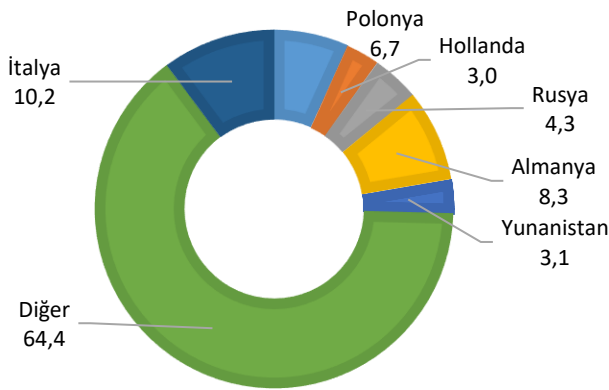

Pamuk üretimi; 2020/21 pamuk üretim sezonunda Türkiye'de 656 bin ton lif pamuğa denk gelen 1,77 milyon ton kütlü pamuk üretilmiştir. Türkiye'de üretimin %85'ini 6 il (Şanlıurfa, Aydın, Diyarbakır, Hatay, Adana ve İzmir) oluşturmuştur. Lif pamuk üretim miktarı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 333 bin ton, Ege Bölgesi'nde 195 bin ton, Çukurova Bölgesi'nde ise 123 bin tondur.

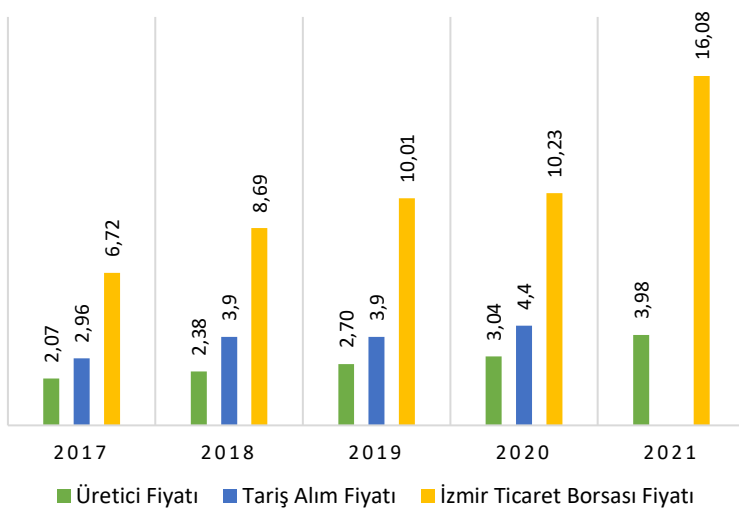
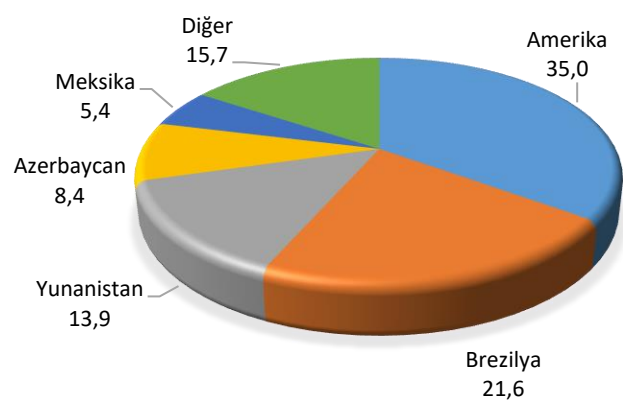

Türkiye'de Pamuk Dış Ticareti: 2020 yılında 1,6 milyar \$ değerinde 1 milyon 57 bin ton lif pamuk ithalatı, 147 milyon \$ değerinde 81 bin ton lif pamuk ihracatı gerçekleştirilmiştir. Pamuk ithalatının yaklaşık %71'i ABD, Brezilya ve Yunanistan'dan yapılmıştır. Pamuk ihracatı en fazla AB ülkelerine özellikle İtalya, Almanya, Polonya, Hollanda, Yunanistan'a gerçekleştirilmiştir. 2021 yılının ilk dört ayında lif pamuk ithalatı bir önceki yılın aynı aylarına oranla % 9 artarak 401 bin ton, lif pamuk ihracatı ise bir önceki yılın aynı aylarına oranla %125 artarak 54 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin ülkelere göre pamuk ihracatı (2020, %)

Türkiye'nin ülkelere göre pamuk ithalatı (2020, %)

Tarih 2020 yılı üretimi için kütlü pamuk alım fiyatını bir önceki yıla göre %13 oranında artırarak 4,4 TL/kg olarak açıklamıştır. TÜİK verilerine göre, 2021 yılının ilk beş ayında ortalama kütlü pamuk üretici fiyatı bir önceki yılın aynı aylarına göre yaklaşık %31 oranında artarak 3,98 TL/kg olarak gerçekleşmiştir. 2021 Mayıs ayında 4,02 TL/kg olarak oluşan üretici fiyatı bir önceki yılın aynı ayına göre %44 oranında yükselmiştir. İzmir Ticaret Borsası İTB 41 Renk ortalama lif pamuk fiyatı ise ilk beş ayda bir önceki yılın aynı aylarına göre %57 oranında artarak 16,08 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.

Kaynak: TÜİK, İzmir Ticaret Borsası (İTB).

2021 yılı İTB ve üretici fiyatı verileri ilk 5 aylık ortalamadır.

Türkiye'de kütlü pamuğa yönelik olarak 2020 yılında, fark ödemesi desteği (1,10 TL/kg), toprak analizi desteği (40 TL), mazot desteği (62 TL/da), gübre desteği (8 TL/da), organik tarım desteği (40 TL/da) olarak beş farklı destek verilmiştir. Türkiye'de son beş yıllık dönem incelendiğinde kütlü pamuğa uygulanan desteklerin birim değeri giderek artmıştır. 1 kg pamuk üreten bir üretici 2017 yılında 0,80 TL fark ödemesi desteği, 0,002 TL toprak analizi desteği, 0,08 TL gübre desteği, 0,074 TL mazot desteği olmak üzere toplam 0,884 TL destek alırken, 2020 yılında bu değer %42 oranında artarak 1,253 TL'ye yükselmiştir. 2020 yılında 1 kg pamuk üreten bir üretici 1,10 TL fark ödemesi desteği, 0,009 TL toprak analizi desteği, 0,009 TL gübre desteği, 0,135 TL mazot desteği kullanmıştır.

Yıllar	Verilen Destek (TL/kg)				
	Fark Ödemesi	Toprak Analizi	Gübre	Mazot	Toplam
2016	0,750	-	0,022		0,772
2017	0,800	0,002	0,008	0,074	0,884
2018	0,800	0,002	0,008	0,081	0,891
2019	0,800	0,002	0,008	0,125	0,935
2020	1,100	0,002	0,016	0,125	1,243

Kaynak: TOB verilerinden TEPGE hesaplamaları.

	2016	2017	2018	2019	2020
Pamuk Fiyatı (TL/kg)	1,70	2,07	2,38	2,70	3,04
Pamuk Fiyatı + Destek (TL/kg)	2,47	2,95	3,28	3,64	4,28
Gübre Fiyatı (TL/kg)	0,53	0,70	1,01	1,22	1,28
Mazot Fiyatı (TL/lt)	3,85	4,69	5,78	6,43	6,07
Tohum Fiyatı (TL/kg)	7,02	8,10	11,63	14,48	17,46
1 kg pamuk ile alınabilecek girdi miktarı (kg)					
Pamuk/Gübre	3,21	2,96	2,36	2,21	2,38
Pamuk + Destek/Gübre	4,66	4,21	3,25	2,98	3,34
Pamuk /Mazot	0,44	0,44	0,41	0,42	0,50
Pamuk + Destek/Mazot	0,64	0,63	0,57	0,57	0,71
Pamuk /Tohum	0,24	0,26	0,20	0,19	0,17
Pamuk + Destek/Tohum	0,35	0,36	0,28	0,25	0,25

Kaynak: TOB ve TÜİK verilerinden TEPGE hesaplamaları

Pamuk Girdi Pariteleri

Pamukta girdi/ürün fiyatı paritesi incelendiğinde, 2020 yılında 1 kg kütlü pamuk ile 2,38 kg gübre, 0,50 lt mazot, 0,17 kg tohum alınabilmektedir. Pamuk fiyatına tarımsal destekler eklendiğinde ise 2020 yılında 1 kg kütlü pamuk ile %40 oranında gübre, %42 oranında mazot, %47 oranında tohum daha fazla alınabilmektedir. 2016 yılından 2020 yılına kadar kütlü pamuk üretici fiyatı %79, destekler %61 oranında artarken, gübre fiyatı %142, mazot fiyatı %58, tohum fiyatı ise %149 artmıştır.

GENEL DEĞERLENDİRME

ICAC tahminlerine göre Türkiye, 2020/21 sezonunda dünyada pamuk ekim alanı yönünden on birinci, birim alandan elde edilen lif pamuk verimi yönünden dördüncü, pamuk üretim miktarı yönünden yedinci, pamuk tüketimi yönünden beşinci, pamuk ithalatı yönünden beşinci ülkedir.

Türkiye pamuk sektörüne dair güçlü yönler; pamuk üretimine uygun elverişli alanların olması bu alanların yüksek verim potansiyeline sahip olması, pamuğun tekstil ve hazır giyim sektörünün lokomotif olması, sektörün GSYH içerisinde yüksek pay alması, özellikle Ege Pamuğunun dünyada lif kalitesi bakımından üstün olması, pamuk hasadının %80 makineli yapılması, sertifikalı tohumluk kullanımının yaygın olması, GDO'suz pamuk tohumu ve yetiştiriciliğindeki ilerlemeler, yerli pamuk tohumu ıslah çalışmalarının desteklenmesi, üreticinin pamuğu kolay pazarlaması, pamuk üreticilerinin alana ve ürüne yönelik olarak desteklenmesi, GDO'dan arı Türk Pamuğunun bir marka olması, Türk tekstil sektörünün dünyada önemli bir yere sahip olması ve özellikle AB'nin ilk sıradaki tekstil ve hazır giyim tedarikçisi olmasıdır.

Türkiye pamuk sektörüne dair zayıf yönler ise pamuk üretiminin tüketimini karşılayamaması nedeniyle Türkiye'nin net pamuk ithalatçısı olması ve bu durumun küresel rekabet gücünü olumsuz etkilemesi, fiyat istikrarsızlığı, üretim maliyetlerinin yüksek olması, yabancı orijinli pamuk çeşitlerinin ekim oranlarının yüksek olması, yüksek yabancı madde ve kirlenme (kontaminasyon) sorunu, pamuk sektörünün farklı bakanlıkların sorumluluğunda bulunması, işletme yapılarının küçük olması, pamukta üretici örgütlerinin zayıflığı ve uzmanlaşmış kooperatif birlikleri olan Tarih, Çukobirlik ve Antbirlik'in etkinliklerinin azalması, lisanslı depoculuk sisteminin beklenen ölçüde yaygınlaşamaması, kapasitesinin az olması, Pamuk İhtisas Borsasının etkin şekilde çalışmamasıdır.

TÜİK Bitkisel Üretim 1. Tahminlerine göre Türkiye'de 2021/22 sezonunda kütlü pamuk üretimi yaklaşık %27 oranında artış ile 2,25 milyon tondur.

TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ (TEPGE)

Enstitümüz tarım, gıda, çevre ve kırsal kalkınma konularında ekonomik araştırmalar yaparak ve/veya yaptırarak başta T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, kamu ve özel sektörde karar alıcı birimleri bilgilendirmeyi, böylece araştırma sonuçlarına dayalı politikalarla/kararlarla ülke tarımının gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bilgi çağının gereklerini yerine getirebilen, konusunda üzerine düşen görevleri yapmaya yetkin ve güçlü bir kurumsal yapıya ulaşmayı hedeflemektedir.

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

Bilgi için: Dr. Tijen ÖZÜDOĞRU, tijen.ozudogru@tarimormangov.tr, +90 312 2875833